

постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1218 регулює адміністративні питання пов'язані із лімітуванням, однак розглядає питання наднормативного утворення відходів лише в контексті того, що це виявлений у власника обсяг відходів, на які у нього немає дозволу на розміщення і які підлягають обов'язковому розміщенню за окремим дозволом органів Мінекоресурсів на місцях. Податковий кодекс ж детально розкриває питання щодо ставок податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах та застосування корегуючи коефіцієнтів, однак не встановлює підвищених нормативів сплати податку за понадлімітне їх утворення.

Зважаючи на вищевикладене, було б доцільним по аналогії із збором за спеціальне використання води (ст. 327 Податкового кодексу України «Особливості обчислення збору при встановленні лімітів використання води») встановити вимогу щодо того, що у разі перевищення встановленого ліміту утворення відходів податок обчислюється і сплачується у п'ятикратному розмірі виходячи з фактичних обсягів понад встановлений ліміт використання води, ставок збору та коефіцієнтів. За відсутності у користувача дозволу із встановленими в ньому лімітами податок справляється за весь обсяг, що підлягає оплаті як за понадлімітне використання.

Локтєва-Маклашова Н. В.

*Черкаський факультет Національного університету «Одеська юридична академія», завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ АКВАКУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

18 вересня 2012 року було прийнято Закон України «Про аквакультуру», який набирає чинності 1 липня 2013 року. Ним визначається, що аквакультура (рибництво) – це сільськогосподарська діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах для одержання сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури) та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-племінної роботи, інтродукції, переселення, акліматизації та реакліматизації гідробіонтів, поповнення запасів водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття, а також надання рекреаційних послуг. Забезпечення населення якісними і безпечними продуктами із водних біоресурсів є стратегічним завданням аквакультури України.

Проведені раніше реформи в рибориборстві не зумовили стабільного нарощування обсягів виробництва продукції. Ринкові умови в Україні для вітчизняного виробника рибориборської продукції, є не дуже сприятливими внаслідок засилля імпоротної риби і морепродуктів. Потрапляння на ринки

контрафактної рибної продукції, криміналізація більшості великих ринків, за якої встановлюються зовсім не ринкові «правила гри», ще більш ускладнюють умови продажу вирощуваної в Україні риби на вітчизняних ринках (Вдовенко Н. М. Еколого-економічний розвиток аквакультури в Україні / Н. М. Вдовенко // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць – В 9 т. – Т. II. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2010. – Вип. 263. – С. 468).

Проблемних питань, які накопичувались роками та десятиріччями в аквакультурі і потребують негайного вирішення, значно більше, ніж досягнень. Основними з них є: нераціональне використання рибних ресурсів і виробничих потужностей; зниження забезпеченості рибацькою технікою, кормами та критична зношеність гідротехнічних споруд; порушення міжгалузевих цінових пропорцій; недосконалість механізмів інноваційно-інвестиційного забезпечення, кредитування; висока плата за використання електроенергії для заповнення рибогосподарських водойм; недостатньо достовірні статистичні дані вирощування й вилову продукції; відсутнє законодавче забезпечення функціонування та розвитку аквакультури (Вдовенко Н. М. Необхідні наукові розробки з розв'язання економічних питань розвитку аквакультури України / Н. М. Вдовенко // Економіка і управління. – 2010. – № 3 (47). – С. 41). Даний стан справ потребує змін в механізмі регулювання розвитку аквакультури України і потребує посилення ролі держави. Стратегічним завданням державного регулювання аквакультури є забезпечення заходів з підтримки проведення селекційно-племінної роботи.

Закон України «Про аквакультуру» у значній мірі змінює порядок користування водними об'єктами як місцевого, так і загальнодержавного значення, що тягне внесення змін до ряду нормативних актів у зазначеній сфері, зокрема, до Водного кодексу України, Земельного кодексу України, Закону України «Про рибне господарство, промислове рибацтво та охорону водних біоресурсів».

Тепер, згідно Закону «Про аквакультуру», водні об'єкти будуть надаватися в користування за договорами оренди земель водного фонду. У такому договорі визначатимуться умови використання водних об'єктів, розмір орендної плати та строк дії договору оренди. Орендодавцями виступають сільські, селищні, міські ради та місцеві державні адміністрації у відповідності із повноваженнями, визначеними Земельним кодексом України. Тобто залежно від розташування водойми в межах чи поза межами населеного пункту. Таким чином критерій «підвідомчості» водойми в залежності від її місцевого чи загальнодержавного значення скасовується. Об'єктом такого договору може бути не будь-який водний об'єкт, а лише водосховища (крім водосховищ комплексного призначення), ставки, озера та замкнені природні водойми. Тобто взяти в оренду море чи річку. Надання водних об'єктів у користування на умовах оренди здійснюється за наявності паспорта водного об'єкта, порядок розроблення та форму якого

затверджує Мінприроди. Що ж до специфіки передачі в оренду рибогосподарської технологічної водоїми для цілей аквакультури, то орендареві одночасно можуть передаватися в користування гідротехнічні споруди. Значна кількість нерегульованих та несистематизованих аспектів укладення договору оренди водних об'єктів тепер регламентуються чіткіше. Зокрема невизначеність із орендною платою може значно ускладнити весь процес передачі водних об'єктів в оренду та наповнення місцевих бюджетів.

Для розв'язання існуючих проблем на шляху розвитку вітчизняної аквакультури конче необхідно в рамках Закону України «Про аквакультуру», затвердити державну галузеву програму «Аквакультура України на період до 2020 року». В програмі необхідно викласти стратегію, цілі і завдання з розвитку вітчизняної аквакультури, розробити механізм поетапного виконання поставлених завдань за допомогою законодавчого, фінансового, матеріально-технічного, екологічно-безпечного наукового і кадрового забезпечення. Лише за цих умов можливе значне зростання обсягів випуску рибницької продукції, більш повне постачання населення України цінними продуктами харчування власного виробництва, а переробних галузей економіки – сировиною, збільшення надходжень до державного бюджету.

Калишук Л. А.

Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права, кандидат юридичних наук

ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОЛОГО-ПРАВОВИХ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНИХ ПРАВ

Кожна галузь права містить норми, що регламентують застосування способів захисту відповідних суб'єктивних прав. В еколого-правовій сфері захист екологічних прав громадян гарантується ст. 11 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», норми якої передбачають можливість поновлення порушених прав у суді, та низка інших нормативно-правових актів.

Аналіз екологічного законодавства щодо застосування юридичних способів захисту екологічних прав громадян засвідчує відсутність узагальненого переліку способів захисту названих прав. Це, у свою чергу, ускладнює вирішення питання щодо системи таких способів. В еколого-правовій доктрині науковцями неодноразово зверталася увага на дану проблематику, пропонувалися шляхи її подолання. Однак, зазначені правові питання, як і раніше, зберігають свою актуальність, оскільки так і не віднайшли свого вирішення. За таких обставин, проблема формування системи способів захисту екологічних прав громадян набуває особливої гостроти. Закріплення сукупності способів захисту екологічних прав в якості системи надасть змогу розкрити сутність і відмінні ознаки такої системи та сприятиме ефективному захисту зазначених прав.